

KESKKONNAAMET

Karmo Leemet
AS Jiffy Products Estonia
info@jiffy.ee

Teie 11.05.2022 nr 03-28.01

Meie 24.05.2022 nr 6-3/22/7479-5

**Kõrsa turbatootmisala laiendamise ja
töötamisega kaasneva keskkonnamõju
hindamise programmi nõuetele vastavaks
tunnistamine**

Austatud Karmo Leemet

Esitasite Keskkonnaametile keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (**KeHJS**) § 18 lg 1 alusel nõuetele vastavuse kontrollimiseks Kõrsa turbatootmisala laiendamise ja töötamisega kaasneva keskkonnamõju hindamise (**KMH**) programmi.

I. ASJAOLUD

Taotleja AS Jiffy Products Estonia (registrikood 10053049, edaspidi **arendaja**) esitas 03.12.2019 Keskkonnaametile¹ Kõrsa turbatootmisalale maavara kaevandamise keskkonnaloo (edaspidi **keskkonnaluba**) taotluse. Keskkonnaluba taotletakse Pärnu maakonnas Pärnu linnas Seljametsa külas Kõrsa turbamaardlas (registrikaart nr 0092). Taotletav mäeeraldis ja teenindusmaa asuvad Eesti Vabariigile kuuluvatel kinnistutel Kõrsa turbaraba (katastritunnus 56801:005:0160), Taali metskond 5 (katastritunnus 56801:005:0277), Taali metskond 94 (katastritunnus 56801:001:1157), Taali metskond 96 (katastritunnus 56801:001:1159), Kõrsasoo (katastritunnus 56801:001:1364), Taali metskond 95 (katastritunnus 56801:001:1158), Taali metskond 1 (katastritunnus 56801:005:0276) ja Kõrsa (katastritunnus 56801:001:1363). Taotletava Kõrsa turbatootmisala mäeeraldise pindala on 174,39 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala 210,19 ha. Keskkonnaloo taotluse kohaselt on seisuga 31.03.2019 Kõrsa turbatootmisala mäeeraldise vähelagunenud turba aktiivse tarbevaru kogus 261 tuht t ja kaevandatav varu on 261 tuht t ning hästilagunenud turba aktiivse tarbevaru kogus 143 tuht t ja kaevandatav varu on 77 tuht t. Maavara kaevandamise maksimaalseks aastamääraks taotletakse 7 tuht t, maavara kasutusalaadeks on põllumajandus- ja kütteturvas. Taotletava loa kehtivusaeg on 30 aastat.

Keskkonnaamet algatas 18.03.2020² Kõrsa turbatootmisala laiendamise ja töötamisega kaasneva KMH (edaspidi **Kõrsa KMH**), tuginedes KeHJS § 3 lg 1 p-le 1, § 6 lg 1 p-le 28, § 9, § 11 lg-tele 2 ja 3 ja maapõueseaduse §-le 48 ning Keskkonnaameti peadirektori 15.08.2016 käskkirja nr 1-1/16/306 „Osakondade põhimääruse kinnitamine“ lisa 1 „Keskkonnaosakonna põhimääruse kinnitamine“ punktidele 2.5.1, 2.5.2 ja 3.9.4. Keskkonnaamet teavitas 02.04.2020³ mõjutatud isikuid ja asutusi Kõrsa KMH algatamisest ja avaldas 02.04.2020 teate väljaandes Ametlikud Teadaanded⁴.

¹ Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis (edaspidi DHS) 03.12.2019 nr 12-2/19/521 all.

² Registreeritud Keskkonnaameti DHS-is 18.03.2020 nr 12-2/20/122-4 all.

³ Registreeritud Keskkonnaameti DHS-is 02.04.2020 nr 12-2/20/122-5 all.

⁴ https://www.ametlikuteadaanded.ee/avalik/teadaanne?teate_number=1595937.

Arendaja esitas 25.01.2021⁵ Keskkonnaameti Kõrsa KMH programmi KeHJS § 13 kohase kontrolli läbiviimiseks. KeHJS § 15¹ kohaselt peab otsustaja enne KeHJS § 16 kohast KMH programmi avalikustamist küsima programmi sisu kohta seisukohta kõigilt asjaomastelt asutustelt. Asjaomane asutus esitab otsustajale oma pädevusvaldkonnast lähtudes seisukoha, sealhulgas hinnangu programmi asjakohasuse ja piisavuse ning eksperdirühma koosseisulise piisavuse osas. Keskkonnaamet küsis 26.01.2021⁶ seisukohti Rahandusministeeriumilt, Transpordiametilt, Põllumajandus- ja Toiduametilt, Riigimetsa Majandamise Keskuselt, Pärnu Linnavalitsuselt, Terviseametilt, Päästeametilt ja Tori Vallavalitsuselt. Asjaomastelt asutustelt laekunud seisukohad edastas Keskkonnaamet 10.03.2021⁷ koos omapoolsete märkuste ja tähelepanekutega (16 tk) arendajale programmi täiendamiseks.

Arendaja koostöös ekspertgrupiga täiendas saadud info alusel KMH programmi (sh ülevaade tehtud muudatustest ja täiendustest esitati KMH programmi lisades) ja esitas selle 22.10.2021⁸ Keskkonnaametile KMH programmi avalikustamiseks. 22.10.2021 saadetud kirjale lisas arendaja juurde KMH programmi menetlustähtaja ennistamise taotluse. Menetlustähtaja ennistamise põhjuseks oli KeHJS § 18 lg-st 7 tulenev tähtaeg, mis seab tingimuseks esitada KMH programmi otsustajale nõuetele vastavuse kontrolliks 18 kuu jooksul KMH algatamisest alates (KMH algatati 18.03.2020, seega algne tähtaeg oli 18.09.2021). Keskkonnaamet pidas arendaja ja ekspertgrupi menetlustähtaja ennistamise põhjendusi piisavaks ning seadis uueks KMH programmi nõuetele vastavuse kontrolliks esitamise tähtjaks 01.05.2022.

Kõrsa KMH programmi avalik väljapanek toimus ajavahemikul 22.11. – 13.12.2021. Keskkonnaamet teatas KMH programmi avalikust väljapanekust ja arutelu toimumisest maakondlikus ajalehes Pärnu Postimees (20.11.2021) ning piirkondlikus ajalehes Tori Valla Teataja (2021 novembri väljaanne), üldkasutatavates avalikes kohtades (Soo ja Sindi bussipeatused ning Tori vallamaja teadetetahvel), ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (29.11.2021)⁹, postiga ja e-postiga kavandatava tegevusega seotud asjaomastele asutustele ja isikutele (18.11.2021)¹⁰. KMH programmi eelnõuga oli võimalik tutvuda Keskkonnaameti kodulehel vastava alajaotuse all.

Kõrsa KMH programmi avalik arutelu toimus 20.12.2021 algusega kell 15.00 Sindi Seltsimajas (Pärnu mnt 44, Sindi, Tori vald). KMH programmi avaliku väljapaneku perioodil esitasid kirjalikud seisukohad Tori Vallavalitsus (10.12.2021), SA Eestimaa Looduse Fond (14.12.2021) ja MTÜ Roheline Pärnumaa (14.12.2021). Lisaks pidas Keskkonnaamet vajalikuks KMH programmi avaliku väljapaneku perioodil (08.12.2021) esitada täiendavad seisukohad ja märkused¹¹, mis ei olnud nii olulised, et oleksid takistanud avalikustamist, kuid olid Keskkonnaameti hinnangul olulised programmi täiendamisel enne nõuetele vastavaks tunnistamist. Avalikul väljapanekul esitatud ettepanekuid käsitleti avalikul arutelul suuliselt ning neile koostati arutelu järgselt (30 päeva jooksul) vastuskirjad, mis on lisatud KMH programmi lisadena (MTÜ Roheline Pärnumaa kirjale vastas kirjalikult lisaks arendajale ka Keskkonnaamet).

Avalikul arutelul registreeris end 8 inimest. Programmi avalikul arutelul tutvustasid KMH eksperdid kavandatavat tegevust ning KMH programmi sisu. KMH programmi avalikul arutelul esitatud küsimused ning ettepanekud said suulised vastused ning hilisem kirjaliku vastamise vajadust puudus. KMH programmi protokoll ning osalejate registreerimisleht on leitavad programmi lisadest.

Arendaja esitas 28.01.2022¹² Keskkonnaametile KeHJS § 18 lg 1 alusel Kõrsa KMH programmi koos selle kohta esitatud ettepanekute, vastuväidete ja küsimustega, nende arvestamise selgituste, arvestamata jätmise põhjenduste ning programmi avaliku arutelu protokolliga nõuetele vastavuse kontrollimiseks. Keskkonnaamet on KeHJS § 9 ja maapõueseaduse § 48 järgi otsustajaks ehk maavara kaevandusloa andjaks, mistõttu KeHJS § 18 lg-te 2 ja 3 kohane KMH programmi nõuetele vastavuse kontrollimine kuulub Keskkonnaameti pädevusse.

⁵ Registreeritud Keskkonnaameti DHS-is 25.01.2021 nr 6-3/21/1629 all.

⁶ Registreeritud Keskkonnaameti DHS-is 26.01.2021 nr 6-3/21/1629-2 all.

⁷ Registreeritud Keskkonnaameti DHS-is 10.03.2021 nr 6-3/21/1629-9 all.

⁸ Registreeritud Keskkonnaameti DHS-is 22.10.2021 nr 6-3/21/1629-10 all.

⁹ https://www.ametlikudteadaanded.ee/avalik/teadaanne?teate_number=1853205.

¹⁰ Registreeritud Keskkonnaameti DHS-is 18.11.2021 nr 6-3/21/1629-12 all.

¹¹ Registreeritud Keskkonnaameti DHS-is 08.12.2021 nr 6-3/21/1629-14 all.

¹² Registreeritud Keskkonnaameti DHS-is 28.01.2022 nr 6-3/21/1629-21 all

Keskkonnaamet pikendas 22.02.2022 kirjaga¹³ KMH programmi nõuetele vastavuse kontrollimise tähtaega kuni 14.03.2022 seoses KMH programmis esinenud probleemsete teemade keerukuse, erinevate osapooltega suhtlemise ning seisukoha võtmise ajamahukuse tõttu.

Keskkonnaameti algatusel korraldati 22.02.2022 MS Teamsi vahendusel veebikoosolek (teemad: Sindi linna lähedus, KMH programmi lisaalternatiiv - ettevaatusprintsip, välisõhu valdkonna meetodika – turba tahkete osakeste lendumine ja müra), kus osalesid lisaks Keskkonnaameti ametnikele KMH eksperdid ning Tori Vallavalitsuse ja Pärnu Linnavalitsuse ametnikud¹⁴.

Koosolekul saavutatud kokkuleppe alusel saatis Keskkonnaamet 09.03.2022 arendajale kirja¹⁵ täiendavate seisukohtadega ja märkustega KMH programmi osas, millega soovis enne nõuetele vastavaks tunnistamist programmi täiendamist. Arendaja koostöös ekspertrühmaga saatis 21.03.2022 kirjaga¹⁶ täiendatud KMH programmi taaskord nõuetele vastavuse kontrollimiseks Keskkonnaametile. Kuna programmi esines endiselt Keskkonnaameti jaoks olulisi puudusi, saatis Keskkonnaamet 19.04.2022¹⁷ arendajale kolmanda kirja täiendavate seisukohtadega ja märkustega KMH programmi parandamiseks ja täiendamiseks. KMH eksperdid täpsustasid lisaks e-kirja teel Keskkonnaameti edastatud märkusi¹⁸ ning edastasid 11.05.2022 kirjaga¹⁹ täiendatud KMH programmi neljandat korda nõuetele vastavuse kontrolliks.

II. KAALUTLUSED

KeHJS § 18 lg 1 kohaselt esitab arendaja pärast KMH programmi avaliku arutelu toimumist programmi koos selle kohta esitatud ettepanekute, vastuväidete ja küsimustega ning KeHJS § 17 lg-s 3 nimetatud kirjade koopiatega ja avaliku arutelu protokolliga otsustajale nõuetele vastavuse kontrollimiseks. Arendaja on esitanud Keskkonnaametile kõik nõutud dokumendid.

Keskkonnaamet peab KeHJS § 18 lg-le 2 alusel tuginedes KeHJS § 15¹ kohaselt esitatud asjaomaste asutuste seisukohtadele kontrollima programmi vastavust KeHJS §-s 13 sätestatud nõuetele programmi asjakohasust ja piisavust kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamiseks ning programmi kohta tehtud ettepanekute ja vastuväidete arvestamist või arvestamata jätmist.

2.1. KMH programmi vastavus KeHJS §-s 13 sätestatud nõuetele

KMH programmis on vastavalt KeHJS §-le 13 nimetatud KMH objekt ja selle asukoht (ptk 1), esitatud kavandatava tegevuse eesmärk (ptk 1), kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimaluste kirjeldus (ptk 2), eeldatavalt mõjutatava keskkonna kirjeldus (ptk 3), kavandatava tegevuse seos strateegilise planeerimisdokumentidega (ptk 3), teave eeldatavate mõjuallikate ja mõjuala suuruse kohta (ptk 3), KMH läbiviimisel kasutatava hindamismetoodika kirjeldus (sh teave vajalike uuringute kohta, ptk 4), KMH ning selle tulemuste avalikustamise ajakava (ptk 5), andmed arendaja, juhteksperdi, eksperdirühma koosseisu (ptk 6) ja asjaomaste asutuste ning peamiste huvirühmade kohta koos menetluse kaasamise põhjendustega (ptk 6).

Lähtudes eelnevast on Kõrsa KMH programm koostatud vastavalt KeHJS §-s 13 sätestatud nõuetele. Asjaomastel asutustel ja avalikkusel ei olnud ettepanekuid ega märkuseid KMH programmi vastavuse osas KeHJS §-le 13.

2.2. KMH programmi asjakohasus ja piisavus kavandatava tegevuse KMH-ks

Maavara kaevandamisloa taotluse alusel taotleb arendaja luba turbatootmise ala laiendamiseks. Kuna kaevandustegevus toimub suuremal alal kui 150 ha, on KeHJS § 6 lg 1 p 28 kohaselt tegemist olulise keskkonnamõjuga tegevusega. Kõrsa turbatootmisala pindala on suurem kui 150 ha.

¹³ Registreeritud Keskkonnaameti DHS-is 22.02.2022 nr 6-3/21/1629-22 all.

¹⁴ Koosoleku protokoll on leitav Keskkonnaameti 09.03.2022 saadetud kirja nr 6-3/21/1629-23 lisamaterjalina.

¹⁵ Registreeritud Keskkonnaameti DHS-is 09.03.2022 kirja nr 6-3/21/1629-23 all.

¹⁶ Registreeritud Keskkonnaameti DHS-is 21.03.2022 kirja nr 6-3/21/1629-24 all.

¹⁷ Registreeritud Keskkonnaameti DHS-is 19.04.2022 kirja nr 6-3/22/7479 all.

¹⁸ Registreeritud Keskkonnaameti DHS-is kirjade 6-3/22/7479-4 all.

¹⁹ Registreeritud Keskkonnaameti DHS-is 11.05.2022 kirja nr 6-3/22/7479-2 all.

Keskkonnaamet analüüsis asjaomastelt asutustelt laekunud ettepanekuid. Ettepanekud esitasid Transpordiamet, Terviseamet, Päästeamet, Põllumajandus- ja Toiduamet, Rahandusministeerium ja Tori Vallavalitsus. Pärnu Linnavalitsus ja Riigimetsa Majandamise Keskus seisukohti ei esitanud. Keskkonnaamet kontrollis Pärnu Linnavalitsuse ja Riigimetsa Majandamise Keskuse dokumendiregistrist, et vastavad asutused on Keskkonnaameti kirja kätte saanud. Sellest järeldas Keskkonnaamet, et neil ei olnud vastuväiteid ega täiendavaid märkusi edastada. Keskkonnaameti hinnangul on KMH programm asjakohane ja piisav kavandatava tegevuse KMH läbiviimiseks, mis loob eeldused taotletava maavara kaevandamisloa üle andmise üle otsustamiseks. Hindamise käigus selgitatakse välja eesmärgi täitmiseks sobivad lahendused ning kavandatava tegevusega kaasnevad keskkonnamõjud.

KMH programmi kohaselt on KMH juhteksperdiks Aadu Niidas (KMH litsents nr KMH0145, kehtib kuni 26.10.2022). KMH ekspertrühma kuuluvad Priit Kallaste (mõju infrastruktuurile ja välisõhu kvaliteedile – müratase, tahkete osakeste kontsentratsioon), Kaie Kriiska (kliima, mõju kasvuhoonegaaside voogudele), Anna-Helena Purre (mõju taimedele ja maastikule, loodusvara kasutamise otstarbekusele ja vastavusele säästva arengu põhimõtetega, keskkonnavariidele, jäätmetekkele ning inimese tervisele, heaolule ja varale), Üllar Rammul (mõju loomadele ja kaitstavatele loodusobjektidele), Marge Uppin (kuivendusvee mõju pinnaveekogudele, sh maaparandussüsteemi eesvooludele, kuivenduse mõju soosetete veekihis ning kuivendamise mõju põhjaveele ja tarbekaevudele).

Arvestades KMH programmi ptk-s 6 nimetatud ekspertrühma koosseisu, on Keskkonnaameti hinnangul ekspertrühm pädev kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindama.

2.3. KMH programmi kohta tehtud ettepanekute ja vastuväidete arvestamine

KeHJS § 15¹ kohaselt peab otsustaja enne KeHJS § 16 kohast KMH programmi avalikustamist küsima programmi sisu kohta seisukohti kõikidelt asjaomastelt asutustelt. Tulenevalt KeHJS § 15¹ lg-st 4 esitab asjaomane asutus otsustajale oma pädevusvaldkonnast lähtudes seisukoha, sealhulgas hinnangu programmi asjakohasuse ja piisavuse ning eksperdirühma koosseisulise piisavuse kohta.

Transpordiamet, Terviseamet, Päästeamet, Põllumajandus- ja Toiduamet, Rahandusministeerium ja Tori Vallavalitsus KMH programmi sisu, sh asjakohasuse ja piisavuse ning ekspertrühma koosseisulise piisavuse kohta ettepanekuid ei esitanud. Transpordiamet, Rahandusministeerium, Päästeamet esitasid Keskkonnaametile ettepanekuid KMH programmi sisu osas. Keskkonnaamet on kontrollinud, et esitatud seisukohtadega on KMH programmis arvestatud ja programmi on vastavalt täiendatud. KMH programmi lisadest on leitud vastuskirjad esitatud seisukohtadele. Keskkonnaamet nõustub KMH programmis tehtud paranduste ja muudatustega.

KeHJS § 16 lg-te 1 ja 5 kohaselt tuleb korraldada KMH programmi avalik väljapanek ja avalik arutelu, mille käigus on igaühel õigus tutvuda KMH programmi ning muude asjakohaste dokumendituga, esitada programmi kohta ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi ning saada neile vastuseid.

KMH programmi avaliku väljapaneku perioodil esitasid kirjalikud seisukohad Tori Vallavalitsus (10.12.2021), SA Eestimaa Looduse Fond (14.12.2021) ja MTÜ Roheline Pärnumaa (14.12.2021). Teised huvitatud isikud (sh mõjualale jäävad maaomanikud) seisukohti ei esitanud.

Keskkonnaamet on kontrollinud, et avalikul väljapanekul esitatud seisukohtadega on KMH programmis arvestatud ja programmi vastavalt täiendatud. KMH programmile on lisatud esitatud ettepanekute arvestamise ulatuse põhjendused ja selgitused. Keskkonnaamet nõustub KMH programmis tehtud paranduste ja muudatustega ning esitatud põhjendustega.

2.4. KMH aruande esitamise tähtaeg

KeHJS § 18 lg 8 kohaselt, kui arendaja ei ole kahe aasta jooksul käesoleva otsuse tegemisest arvates esitanud otsustajale KMH aruannet avalikuks väljapanekuks, kaotab programm kehtivuse ja KMH läbiviimiseks tuleb koostada uus KMH programm.

III. OTSUSTUS

Arvestades eeltoodut ning tuginedes KeHJS §-le 9, § 18 lg-le 2 ja 7, MaaPS § 48, Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/230 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine“ lisa 13 „Keskkonnaameti ringmajanduse osakonna põhimäärus“ p-dele 2.4.1 ja 3.5 ja Keskkonnaameti peadirektori 03.02.2022 käskkirja nr 1-1/22/18 „Volituste andmine“ p-le 1 ja lisa „Allkirjaõigused“ Keskkonnakasutuse valdkond punktile 29 ning arvestades käesolevas otsuses toodud asjaolusid:

1. Keskkonnaamet tunnistab Kõrsa turbatootmisala laiendamise ja töötamisega kaasneva keskkonnamõju hindamise programmi nõuetele vastavaks.
2. AS-il Jiffy Products Estonia esitada Kõrsa turbatootmisala laiendamise ja töötamisega kaasneva keskkonnamõju hindamise aruanne Keskkonnaametile avaliku väljapaneku korraldamiseks hiljemalt kahe aasta jooksul käesolevast otsusest arvates. Vastasel juhul kaotab Kõrsa turbatootmisala laiendamise ja töötamisega kaasneva maavara kaevandamise loa taotluse keskkonnamõju hindamise programm kehtivuse ja KMH läbiviimiseks tuleb koostada uus KMH programm.

Kõrsa turbatootmisala laiendamise ja töötamisega kaasneva KMH programmi nõuetele vastavaks tunnistamise otsusest teavitatakse 14 päeva jooksul ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning puudutatud isikuid ja teisi menetlusosalisi eraldi kirjaga.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Helen Manguse
juhataja
keskkonnakorralduse büroo

Teadmiseks: OÜ Inseneribüroo STEIGER (info@steiger.ee, anna-helena@steiger.ee)

Karl Markus Wahlberg 5885 7049
karl.wahlberg@keskkonnaamet.ee